

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14495,Solidarnosc-Zaglebia-Miedziowego.html>
19.05.2024, 13:24

Solidarność Zagłębia Miedziowego

Hasło wydrukowane w **Tom III**

„Solidarność Zagłębia Miedziowego”, niezależny tygodnik, pocz. jako „Solidarność”, podtytuł: „Pismo Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego «Solidarność» z siedzibą w Legnicy”, wydawane 1 X 1980 – 5 VI 1981 przez MKZ. Ukazały się 22 n-ry, obj. 2–13 s., format A4, druk na powielaczu (n-ry 1–20) i offsecie (n-ry 21–22), nakł. 6 tys. egz. Dodatki: do n-ru 2 (z 1980) przedruk artykułu z „Solidarności Dolnośląskiej”: *Dlaczego strajkowaliśmy*; do n-ru 21 (z 1981): *Stefan Kardynał Wyszyński Prymas Polski 3 sierpnia 1901 – 28 maja 1981* Norberta Rekowskiego; wydano także 2 n-ry spec. z okazji 1 V i 3 V. W redakcji: Henryk Nazarczuk (redaktor nacz.), Marek Kozłowski, Andrzej Górniak, Andrzej Bednarz, Hanna Krzewska-Lis, Janina Stasiak, Krystyna Jadwiga Sobierajska (nr 2), Franciszek Grzywacz (fotoreporter); autorzy winiety: M. Kozłowski, Janusz Lewandowski. Publikowano dokumenty, m.in. MKZ w Legnicy, KKP, Międzyszkolnego Komitetu Założycielskiego „S” Nauczycieli w Legnicy, MKZ Mazowsze, informacje związkowe, artykuły, komentarze publicystyczne (dot. oświaty i kultury, aparatu represji, rozwoju „S”, opieki zdrowotnej, problemów społecznych, ochrony środowiska, rolnictwa itp.), informacje o wydarzeniach w Legnicy i woj.; przedruki z „Solidarności Dolnośląskiej”, „Szpilek”, „Wolnego Związkowca”, wiersze; zamieszczano ogłoszenia i krótkie informacje. Autorzy m.in.: Andrzej Wojnarowicz, Zygmunt Mróz, Jerzy Węglarz, Tadeusz I. Kwinty, Andrzej Treutz, Kazimierz Bukowski, Kazimierz Patera, Włodzimierz Siedlecki, Wojciech Gryglaszewski, Ryszard Baran, Ewa Dakszewicz, Lech Łakomski, Adam Bajka, N. Rekowski. Od n-ru 23 (z 12 VI 1981), przy zachowaniu ciągłości numeracji, jako „Solidarność Zagłębia Miedziowego”, wydawane przez MKZ w Legnicy, a od VII przez Zarząd Oddziału Wojewódzkiego w

Legnicy Regionu Dolny Śląsk. Do 13 XII 1981 ukazało się kolejnych 25 n-ów (nr 47 z 11 XII 1981), format A4, druk na offsecie, nakł. 6–10 tys. egz. W redakcji: H. Nazarczuk (redaktor nacz.), M. Kozłowski, H. Krzewska-Lis, J. Stasiak, Jerzy J. Mat, Zbigniew Tarkowski; autorzy m.in.: K.J. Sobierajska, Zofia Bobińska-Jaszczka, Jan Kosiorek, Andrzej Kosiorek, Krzysztof Wolicki, W. Siedlecki, Andrzej Gyurkovich, Piotr Serafin, Jan Biedak, Zbigniew Kuźniar, Stanisław Nowak, Egon Naganowski, Józef Djaczenko, Wojciech Uczkiewicz, Andrzej Wierzbicki, Marta Gąsiorowska, Henryk Sobierajski, Andrzej Kosmalski, E. Dakszewicz, K. Bukowski, Krzysztof Miszczak, Józef Kuśmierk, Bronisław Kowalski. Zamieszczano rysunki Zenona Dytковского, Andrzeja Mleczki, H. Nazarczuka, M. Kozłowskiego oraz fotografie Ireneusza Pola, F. Grzywacza, Małgorzaty Nazarczuk, Krzysztofa Capały. Druk: pocz. J. Węglarz i H. Nazarczuk, nast. Leokadia Janowiec, Tadeusz Henzel, Władysław Ilnicki. W X 1981 wydano 3 n-ry satyrycznej „Wkładki manipulacyjno-regeneracyjnej” pt. „Nieodłączne dziecię pełzającego manipulo”. Z okazji 11 XI 1981 wydano dodatek spec. do n-ru 43 „Józef Piłsudski twórca II Rzeczypospolitej”. Publikowano wywiady z kandydatami na przew., nast. członków ZOW, obszernie relacje z I i II WZD Województwa Legnickiego, I WZD Regionu Dolny Śląsk, I KZD, dokumenty Zakładowych Komisji Robotniczych i KZ, ZOW, ZR Dolny Śląsk, KKP i I KZD, artykuły historyczne dot. poznańskiego Czerwca 1956, Czerwca 1976, rocznicy śmierci gen. Władysława Sikorskiego, wybuchu powstania na Węgrzech; reportaże z zakładów pracy, wyniki sondaży, artykuły m.in. dot. ekologii, samorządów pracowniczych, reformy gospodarczej, wywiady z członkami ZOW w Legnicy. Na I KZD akredytowanymi dziennikarzami pisma byli: H. Nazarczuk, M. Kozłowski. IX – X 1981 równoległe z edycją „SZM” ten sam zespół redakcyjny wydawał z odrębną numeracją 21 n-rów (nr 21 z 9 X 1981) dodatek „Biuletyn Zjazdowy” (IX – X 1981), obj. 2–4 s., format A4, druk na offsecie, nakł. 6–10 tys. egz. Zamieszczano dokumenty zjazdowe, wywiady, komentarze, doniesienia z teleksów. Kolportowane gł. w Zagłębiu Miedziowym i in. woj. dolnośląskich.

13 XII 1981 został internowany H. Nazarczuk. 15 XII 1981

powstał podziemny MKS Zagłębia Miedziowego w Legnicy będący kontynuacją ZOW w Legnicy, który zachowując ciągłość numeracji (przyjęto numerację podwójną), I – VII 1982 wznowił w podziemiu wydawanie pisma; podtytuły: „Pismo wydawane przy MKS Legnica”/„Pismo wojenne wydawane przy Międzyzakładowym Komitecie Strajkowym NSZZ «S» w Legnicy”/„Pismo wojenne wydawane przy Międzyzakładowym Komitecie Strajkowym NSZZ «S» Zagłębie Miedziowe w Legnicy”. Nr 58/11 miał 2 wydania: zwykłe i nr spec. o in. treści, ten sam nr i datowanie; co najmniej 3 n-ry z VII 1982 miały na 1 s. czerwony nadruk „Solidarność Walcząca” (nr 57/10, 58/11, nr spec. 58/11). Ukazało się 15 n-rów, obj. 2–4 s. (nr 48/1 – 8 s.), format A4, druk na powielaczu, nakł. 1,5–4 tys. egz.; wychodziło pocz. nieregularnie co 2–3 tygodnie, od V 1982 tygodnik. W redakcji: M. Kozłowski (reaktywował pismo, redaktor większości n-rów) i Maciej Szczęsny Juniszewski (autor, ps. S. Majus). Leon Beme przepisywał w swoim mieszkaniu artykuły na matryce. Druk m.in.: Eugeniusz Krzysztof Brycki, Ireneusz Pol, M.S. Juniszewski, Marian Ryziewicz, Marian Stępień, Mieczysław Koza, Zbigniew Stawiński. Po wydrukowaniu każdego n-ru, nakł. był pocz. przechowywany w lokalu udostępnianym przez Aleksandra Głogockiego, skąd był roznoszony do skrzynek kolportażowych i gł. kolporterów. Nr 51/5 był dodatkiem samoistnym pt. „Stanowisko internowanych w ZK w Głogowie wobec aktualnej sytuacji w kraju”; nr spec. 60/13 zawierał dokumenty MKS Zagłębie Miedziowe w Legnicy. W n-rze 48/1 opublikowano teksty wyrażające sprzeciw wobec wprowadzenia stanu wojennego (Romana Skawińskiego, list Stefana Bratkowskiego), informacje o reakcji Zachodu na sytuację w Polsce, komentarze i zalecenia, jak się zachowywać i działać w warunkach stanu wojennego. W kolejnych n-rach wiele tekstów dot. sytuacji politycznej i gospodarczej w kraju; zamieszczano dokumenty TKK, RKS Dolny Śląsk, MKS Zagłębie Miedziowe w Legnicy, bieżące informacje z Legnicy, także o aresztowanych działaczach „S”, internowanych w Ośrodku Odosobnienia w Głogowie, wiadomości z kraju i zagranicy. 22 III zostali zatrzymani i internowani pierwsi współpracownicy pisma E.K. Brycki i Ryszard Zygmunt. 19 VII 1982 na posiedzeniu kolegium podziemnych redakcji

głogowskiego „Hutnika”, lubińskiego „Zagłębia Miedziowego” oraz legnickiej „Solidarności Zagłębia Miedziowego” zdecydowano o połączeniu kolegiów redakcyjnych i wydawaniu przez MKK „S” Województwa Legnickiego jednego centralnego podziemnego organu prasowego pn. „Solidarność Zagłębia Miedziowego. Biuletyn Stanu Wojennego MKK NSZZ «Solidarność» Województwa Legnickiego” z kontynuowaną numeracją „Zagłębia Miedziowego. Biuletynu Informacyjnego NSZZ «S» Stanu Wojny”. Decyzja ta oznaczała zamknięcie legnickiego pisma, które przejęli członkowie redakcji „Zagłębia Miedziowego” (m.in. Zenon Tankiewicz) i działacze MKK Województwa Legnickiego (organizowali i finansowali druk). M. Kozłowski formalnie wszedł w skład nowej redakcji, nie miał jednak już żadnego wpływu na tworzenie pisma. Pod koniec VIII i na pocz. IX 1982, w wyniku rewizji i zatrzymań, internowano bądź aresztowano redaktorów i drukarzy m.in. M. Kozłowskiego, M.S. Juniszewskiego, Z. Stawińskiego; SB przejęła jeden z powielaczy. Kolportowane gł. w Legnicy i w mniejszym stopniu, zakładach KGHM (kontakt przez Stanisława W. Sakwę).

Nawiązując do dorobku „Solidarności Zagłębia Miedziowego” z 1980–1982 i „Zagłębia Miedziowego” z 1982–1989, w 1990 pismo reaktywowano i od 16 II 1990 (nr 48) ukazuje się regularnie jako miesięcznik, pocz. jako organ ZOW w Legnicy ZR Dolny Śląsk, a od X 1990 ZR Zagłębie Miedziowe. 1990–1992 redaktorem nacz. był Jerzy Fraszczyk, 1992–1993 Jan Moczydłowski, 1993–1994 Zygmunt Mułek, 1994–1997 Wojciech Obremski, w 1998 Grzegorz Smyk, od 1999 w redakcji W. Obremski (redaktor nacz.), Jerzy Morawski i Z. Kuźniar, stali współpracownicy Agnieszka Rurak-Żeleźny i Dorota Czudowska.

W 1982 redakcja i sieć kolportażu pisma rozpracowywana przez Wydz. V KW MO w Legnicy w ramach SOR krypt. Bibuła/Prasa II.

Łukasz Sołtysik

[Legnica, Region Dolny Śląsk, Region Zagłębie Miedziowe](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)